

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งด้านการพัฒนาคน สังคม และอาชีพ บุคคลใดที่ได้รับการศึกษามาก ย่อมมีโอกาสและสามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า ดังนั้นการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษา ในด้านการพัฒนาบุคคลให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 – 18 ปี ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานตามวัย และมุ่งให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีปัญญา และมีความสามารถพื้นฐานในการแก้ปัญหา การดำรงชีวิต การปรับตัวและนำความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาสังคมในอนาคตได้อย่างเหมาะสม (สิรินารถ หมูเทพ, 2547 : 1) ดังที่ กษมา วรวรรณ ณ อุทยาน (ม.ป.ป.. : 85) กล่าวไว้ว่า คนไทยทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจะได้มีทั้งความรู้ความสามารถที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความหมาย รวมทั้งสามารถร่วมสร้างสรรค์สังคม เปิดโอกาส ให้คนได้เรียนเต็มความสามารถไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม และสิ่งที่ได้เรียนนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ให้ความหมายของการศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับสารานุกรมมานาชาติ นิยามการศึกษาในมุมมองกว้างว่า การศึกษาหมายถึงวิธีการในการเพิ่มพูนทักษะหรือการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ อันเป็นผลมาจากการฝึกฝน อบรม การศึกษาค้นคว้า หรือประสบการณ์ การศึกษาเกิดขึ้นในทุกสังคม ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของคนในสังคมต้องถ่ายทอดทักษะพื้นฐาน ข้อมูลสารสนเทศ และความเชื่อจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การสอนเกิดขึ้นในทุกสังคม แม้ว่าสังคมนั้นจะยังไม่มีระบบโรงเรียนก็ตาม ส่วนในสังคมที่เจริญแล้ว การฝึกฝนเด็กและเยาวชนจะดำเนินการโดยครอบครัว เพื่อน โบสถ์ วัด สมาคม ชมรม ตำรา

หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนต่างๆ สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา และการเจริญเติบโตของคนในสังคม รูปแบบการจัดการศึกษาในแต่ละประเทศสามารถนำมา เปรียบเทียบกันได้ ส่วนการศึกษาในมุมมองหมายถึง การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดในสถานศึกษาต่างๆ การจัดการศึกษาทางไกล การจัดการศึกษาโดย ผู้ปกครอง รวมถึงการฝึกอบรมต่างๆ ทั้งของรัฐและของเอกชน Encyclopedia International 1976 (อ้างถึงในสมาน อัสวภูมิ, 2551 : 5) จากความหมายของการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษาได้ เน้นถึงบทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาคนเพื่อให้คนมีคุณภาพ เมื่อคนไทยเป็นคนมีคุณภาพ ประเทศไทยก็สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจ การศึกษา และความเจริญด้านอื่น ๆ ก็จะตามมา

รัฐบาลแต่ละสมัยตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่เป็นธงนำในการ ขับเคลื่อนพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จึงได้เร่งรัดขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตลอดชีวิตที่ เน้นนักเรียนและมีตัวชี้วัดของการพัฒนาการศึกษาทุกระดับที่ชัดเจน (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2552 : 1) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 49 (2550 : 15) ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ใน สถานะยากลำบาก และรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย ให้ความสำคัญต่อการศึกษานี้ขึ้นพื้นฐานของ ประชาชนมาตลอดโดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2543 - 2553 มีการเร่งรัดส่งเสริมการพัฒนาชนบท การ ขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจัดควบคู่ไปกับการขยายการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับนักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริม ศิลธรรม จริยธรรม และวินัยของนักเรียนและคนในชาติ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียน เป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษา 3 ระดับ ดังนี้ ระดับ ประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 21 -22)

ซึ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) เป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 21)

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีโรงเรียนที่หลากหลายมีทั้งโรงเรียนสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เช่น โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดิกา) นอกจากนี้ยังมีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนพระปริยัติธรรม โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2550 : 3 – 4) จึงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

จากข้อมูลอัตราการศึกษาต่อของนักเรียนในจังหวัดนราธิวาส พบว่า จำนวนนักเรียนที่จบชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 2,627 คน จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้น 2,394 คน คิดเป็นร้อยละ 91.13 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 ทั้งหมด และจำนวนนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้น 2,220 คน จำนวนนักเรียนที่ศึกษาชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ปีการศึกษา 2553 รวมทั้งสิ้น 2,170 คนคิดเป็นร้อยละ 97.75 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ทั้งหมด (กระทรวงศึกษา, 2553 : 42) จะเห็นว่าอัตราการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 และเทียบเท่าในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวนเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลชี้ว่านักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) มีโอกาสเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ตามความต้องการเช่น โรงเรียนสายสามัญ (มัธยมศึกษาตอนปลาย) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสายสามัญ) โรงเรียนอาชีวศึกษา (หลักสูตร ปวช.3 ปี) จะศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow กล่าวว่าการพัฒนาของบุคคลมีระดับขั้นความต้องการเรียงจากขั้นต่ำไปจนถึงขั้นสูง

เหตุจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาส ดังที่สมพร พรหมจรรย์ (2540 : 22) กล่าวว่า ในวัยเด็กส่วนใหญ่จะเรียนเพราะพ่อแม่ให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลายและวัยที่กำลังย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16 – 25 ปี อาจจะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่งเพราะที่อยู่ในวัยนี้ เริ่มจะมองเห็นแนวทางในชีวิต ซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้าง บางคนอาจจะเริ่มมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับภาระของครอบครัวด้านต่างๆ ที่นอกเหนือไปจากความรับผิดชอบที่มีต่อตนเอง และได้พบเห็นปัญหาชีวิตครอบครัว จากครอบครัวของตนเอง เพื่อน ญาติพี่น้องหรือผู้ใกล้ชิดอื่นๆ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวโน้มหันเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่นการเรียนในสายที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนักและที่สำคัญ คือ ต้องเป็นประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น

การเลือกศึกษาต่อ ของเด็กวัยรุ่นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อน เพราะการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของคนไทย จะเปิดโอกาสให้บุตรหลานมีโอกาสได้ตัดสินใจด้วยตนเอง พ่อแม่ ญาติพี่น้อง บางคนมีค่านิยมเก่า ๆ ว่าการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่ทำให้บุตรหลานได้งานดี ๆ ทำ มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้าคนนายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้การส่งบุตรหลานศึกษาต่อยังขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งบุตรหลานให้ได้เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจจะเรียนถึงขั้นปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจจะส่งบุตรหลานให้เรียนในระดับอุดมศึกษาได้จึงจำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้าและมีความสนใจจึงกลับมาศึกษาต่อ ในการเข้าศึกษาของกลุ่มหลังนี้มักมีความแตกต่างจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจและเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

นอกจากนี้สถานศึกษาในการศึกษาต่อก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนเนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีความต้องการที่แตกต่างกันในหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ที่มีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับและมีความสอดคล้องกับความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนคือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow โดย Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการไว้ 5 ขั้น ดังนี้

- 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย
- 2) ความต้องการความมั่นคงหรือปลอดภัย
- 3) ความต้องการทางด้านสังคมและความรัก
- 4) ความต้องการการยกย่อง
- 5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

จากเหตุผลความสำคัญของปัญหาและปัญหา ในด้านการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานำไปใช้ในการจัดสวัสดิการ ปัจจัยพื้นฐาน และเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนและดึงดูดใจให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนต่างๆมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาโดยจำแนกตาม เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวนักเรียน และประเภทสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อแตกต่างกัน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อแตกต่างกัน
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อแตกต่างกัน

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมาที่เลือกประเภทสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความต้องการในการศึกษาต่อแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยช่วยให้ผู้บริหาร โรงเรียน หน่วยงาน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา นำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน และดึงดูดใจให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนให้มากขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการสนับสนุน กำหนดนโยบาย เขียน โครงการเพื่อรองรับการเพิ่มและลดของจำนวนนักเรียน และนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ประชากร และตัวแปรที่ศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา ตามแนวทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs) (อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541 : 109) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
- 1.2. ความต้องการความมั่นคงหรือปลอดภัย (Security or Safety Needs)
- 1.3. ความต้องการทางด้านสังคมและความรัก (Social and Love Needs)
- 1.4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem Needs)
- 1.5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for Self Actualization)

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2553 จำนวน 9,255 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2553 จำนวน 384 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยสุภวงศ์, 2546 :100) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามประเภทของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน (Simple Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก

3. ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 เพศ

3.1.2 ผลการเรียนเฉลี่ย

3.1.3 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.4 รายได้ของครอบครัวนักเรียน

3.1.5 ประเภทสถานศึกษาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามแนวทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 . ความต้องการทางด้านร่างกาย

3.2.2 ความต้องการความมั่นคงหรือปลอดภัย

3.2.3 ความต้องการทางด้านสังคมและความรัก

3.2.4 ความต้องการการยกย่อง

3.2.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามศัพท์ในการวิจัยครั้งนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง ความพึงประสงค์ในการศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อ 5 ด้าน คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคงหรือปลอดภัย ความต้องการทางด้านสังคม และความรัก ความต้องการการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นของนักเรียนในการดำรงชีวิตและการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสนับสนุนเงินทุน ค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือ ชุดนักเรียน อุปกรณ์การเรียน จัดโรงอาหารที่ถูกต้องลักษณะ บรรยากาศในโรงเรียนมีความร่มรื่นอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีห้องน้ำเพียงพอ มีห้องสำหรับปฏิบัติศาสนกิจแต่ละศาสนา

1.2 ความต้องการความมั่นคงหรือปลอดภัย หมายถึง การได้รับการปกป้องจากภัยอันตรายทั้งปวง ทั้งทางด้านร่างกาย และด้านจิตใจ เช่น โรงเรียนจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา รักษาความปลอดภัยในขณะที่เดินทางไป-กลับ พร้อมทั้งดูแลสภาพทั่วไป และปรับปรุงอาคารเรียนอยู่เสมอ ป้องกันไม่ให้ครูทำโทษนักเรียนด้วยความรุนแรงเกินกว่าเหตุ ไม่ให้นักเรียนทะเลาะวิวาท และประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียนทุกคน

1.3 ความต้องการทางด้านสังคมและความรัก หมายถึง การได้รับความรัก ความเข้าใจ การได้มีส่วนร่วม การได้รับการยอมรับ เช่น โรงเรียนให้อิสระในการเลือกเรียนตามความถนัด และความต้องการ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีการผ่อนคลายความเครียด โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความต้องการที่นักเรียนอยากมีความรักจากเพื่อน พ่อ แม่ ครูและคนรอบข้าง มีความปรารถนาที่จะมีเพื่อน และได้รับคำชมเชยจากบุคคลอื่น

1.4 ความต้องการการยกย่อง หมายถึง การได้รับการนับถือ มีเกียรติและฐานะทางสังคมกล่าวคือเป็นที่ยอมรับจากสังคม เช่น โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน โรงเรียนมีการยกย่อง และประชาสัมพันธ์นักเรียนที่ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนดีเด่นพร้อมทั้ง จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานนักเรียน ให้การยกย่องในผลงานนักเรียน โดยมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

1.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต หมายถึง การที่แสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองและพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด ได้แสดงออกซึ่งทักษะ และความเป็นเลิศที่ตนมีอยู่ เช่น โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมนักเรียนให้ไปสู่ความเป็นเลิศตามความถนัด นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรม และได้ไปแสดงผลงาน และ

มีการส่งเสริมให้มีการสอนเสริมหรือเรียนพิเศษในรายวิชาที่นักเรียนต้องการ

2. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดนราธิวาส ปี
การศึกษา 2553

3. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐ

4. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง สถานศึกษาเอกชนสอนศาสนา
อิสลามที่มีการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ

5. โรงเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเกษตร

6. โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา
ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

Prince of Songkla University
Pattani Campus